

IZHAJA VSAKI DAN.
 ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamične številke se prodajajo po 3 avd., (6 stotink)
 v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini,
 Ajdovščini, Postojni, Dombergu, Solkanu itd.
 Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 stot. mili-
 meter, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
 po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljša vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
 Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
 naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina na redno izdajo „Edinosti“ stane: celoletna K 5-20, pol leta 2-60
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno
 pisma se ne sprejemajo in rokopiisi se ne vračajo.
 Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 19 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 19.
 Poštno-hranilniški račun št. 841-652.
 Telefon št. 1157

Narodna delav. organizacija

pride

dne 29. marca 1908

izredni občni zbor

v dvorani „Nar. Doma“.

Podrobneje objavimo jutri.

BRZOJAVNE VESTI.

Otvoritev državnega zbora.

DUNAJ 24. Prihodnja plenarna seja pos-
 lanske zbornice se bo vršila dne 2. aprila
 ob 3. uri popoldne.

Ladijedelnica „Danubius“.

BUDIMPEŠTA 24. (Ogr. biro) Med rav-
 nateljstvom ladijedelnice „Danubius“ in med
 delavci je prišlo do sporazuma, zato so de-
 lavci zopet vsprejeti na delo.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 24. Zbornica je nade-
 jevala razpravo o reviziji poslovnika. Posl.
 Evgen Molnar (neodvisna levica) je kakor
 zadnji govoril k sklepnemu predlogu. Tekom
 govora poklical je predsednik govornika k
 redu, ker je izjavil, da so vsi, ki so dobili
 redove in odlikovanja, za narodno stvar iz-
 gubljeni. Konečno je priporočal, naj zbornica
 v sprejeto Nagyjev predlog, nskar je predse-
 dnik proglasil, da je generalna debata zaklju-
 čena. (Ploskanje na desnici in levici).

Prešlo so je na glasovanje. Velika ve-
 čina je odklonila tri predloge, ki se glase,
 naj se stvar odgodi. Za te predloge so gla-
 sovali edino neodvisni levicariji (disidenti) in
 narodnostni poslanci. Večina je ironično plo-
 skala.

Sedaj bi se bilo imelo preiti na glosa-
 vanje o tem, ali se ima Nagyjev predlog
 vzeti predlogom specijalne debate. Predsednik
 je izjavil, da mu je došla zahteva, naj se
 glasuje po imenih. (Vibarni klici: Kdo za-
 hteva poimensko glasovanje?)

Predsednik je nato dal citati podpise na
 tem predlogu. Ko se je čitalo ime Deziderja
 Banffyja, je večina ironično ploskala.

Predsednik je konstatiral, da je od 20
 poslancev, ki so predlog podpirali, v dvorani
 navzočih le 19, dočim bi moralo biti po po-
 slovniku navzočih vseh 20 poslancev, radi če-
 kar se ne sme vršiti poimensko glasovanje.

Ta izjava predsednika je izzvala na klo-
 peh neodvisne levice velikansko krup. Več po-
 slancev je pretilo v pestmi.

Predsednik je v hrupu izjavil, da je on
 odgovoren za uporabljanje poslovnika. Večini
 se ne more očitati, ako je navzočih samo 19
 poslancev. Zavaroval se je proti temu, da se
 je upilo na predsedstvo in da so posamični
 poslanci stiskali pesti. Ako se bo tako na-
 daljevalo, bo prišel uporabiti najstrožje do-
 ločbe poslovnika. (Vibarna dolgotrajna pohvala
 in eljen klici ter ploskanje od strani večine)

Predsednik je dal na glasovanje, ako
 v sprejeto zbornica predlog Nagyjev kakor po-
 dlogo za specijalno debato. (Živahni klici na
 klopeh neodvisne levice: Mi zahtevamo, da se
 prešteje zbornica!) Ob velikem razburjenju se
 je prešlo zbornico, kar je pokazalo, da je
 158 poslancev glasovalo za to, da preide zbor-
 nica v specijalno debato. Proti je glasovalo
 27 poslancev in sicer poslanci neodvisne le-
 vice, narodnostni poslanci ter baron Dezider
 Bauffy in Ladislav Daniel.

PODLISTEK.

39

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

„Viš ga vruga, kako me je prestrašil! Saj nisi šel domov,“ je rekla in se zasmejala na glas.

Lukaška je objel z eno roko deklico, z drugo jo je prijel za obraz. „Kaj sem ti hotel reči... pri Bogu!... glas mu je drhtel in mu odpovedal.“

„Kaj govoriš tu ponoči!“ je odvrnila Marjanka. „Mama čaka, ti pa pojdi k svoji ljubici.“

In osvobodila se je iz njegovih rok in odbežala nekoliko korakov. Ko je prišla do plotu svojega dvorišča, se je ustavila in obrnila h kazaku, ki je tekel z njo vstric in ji venomer prigovarjal, naj po-
 čaka se malo.

„No, kaj pa si hotel reči, ti ponoč-
 njak?“ In zopet se je zasmejala.

Na to je zbornica imela glasovati o pred-
 logu Bozokyja, v katerem se vladi izraža ne-
 zaupanje. Predsednik je rekel, da mu je do-
 šel predlog, podpisan od več nego 20 poslan-
 cev, naj bi se glasovalo po imenih. Predlog
 so izključno podpisali člani koalicije. Glaso-
 valo se je po imenih in predlog Bozokyjev je
 bil s 173 proti 30 glasom odklonjen. (Živahna
 ploskanje na klopeh koalicije). Drugi pred-
 logi, stavljeni tekom debate so bili odklonjeni:
 Predsednik je v interesu splošnega pomirjenja
 predlagal, da se specijalna debata o predlogu
 Nagyja razdeli v tri dele. Predlog je bil
 vsprejet, nkar je bila seja zaključena. Pri-
 hodnja seja jutri.

MALAGA 24. Pri včerajšnjih neredih je
 orožništvo z golimi sabljami razgnalo mno-
 žico, potem ko je dvakrat ustrelilo v zrak.
 Več oseb je bilo ranjenih. Guverner je izdal
 energičen apel na prebivalstvo ter je pozval,
 naj bo mirno.

Eksplodizija smodnika.

ST. JAGO DE CHILE 24. Skladišče
 smodnika na jezeru Batuco je zletelo v zrak
 ter je bilo pri tem, kakor se čuje, razdejeno
 nekoliko vasi in umrlo več oseb. Na mesto
 nesreče je odšel poseben vlak. Škodo cenijo
 na tri milijone pezet.

Antentat na ameriškega državnega svetnika.

SAN FRANCISCO 24. Danes sta dva
 Korejca večkrat vstrelila na člena ameriškega
 državnega sveta Stevensa in sicer iz osvete,
 ker je Stevens podpiral postopanje Japonske.
 Stevens, ki je bil ranjen, je enega Korejca
 vstrelil.

† Vojvoda Devontshire.

LONDON 24. Kakor poročajo iz Cau-
 nesa, je tamkaj umrl vojvoda Devontshire.

Brezlično telefoniranje.

KRISTIJANJA 24. Kakor poroča „Mor-
 genblatt“ dela profesor Birkeland že neko-
 liko dni poskuse z brezlično telefonijo. Po-
 srečilo se je ba je napraviti telefonično zvezo
 med vseučiliščem v Kristijaniji in postajo v
 v Frognerskilenu. Sistem se drži začasno še
 tajnim.

Ameriška flota in Kitajska.

WASHINGTON 24. (Nem. kab. družba)
 Tukajšnji kitajski poslanik je uradno obve-
 ščen, da je podkralj v Nankingu prejel na-
 log, da se pripravi na pozdrav ameriškega
 brodivoja, ko pride v kitajske vode. Poslanik
 je to priobčil državnemu uradu, ker se samo
 ob sebi smatra kakor poziv od kitajske
 strani.

Prenos Zole v panteon.

PARIZ 24. Ministerski svet je odložil
 prenos Zole v panteon na 4. junija.

Japonska in Kitajska.

ŠANGAJ, 24. (Nemška kabel. družba.)
 Japonska je prepovedala izvoz orožja v Ki-
 tajske.

Nemški državni zbor.

BEROLIN, 24. V dvorni loži je pris-
 tvoval seji prestolonaslednik.

Državni kancelar knez Pylow je govoril
 o maroški politiki. Pritrdil je, da mora Nem-
 čija paziti nato, da se gospodarska enako-
 pravnost ne krši in da se gospodarski interesi
 Nemčije v Maroku ne prezirajo. Francoska
 vlada ne more očitati nemški, da bi bila al-
 giesirsko pogodbo tolmачila malodušno o-
 ziroma ozkosrčno. Govornik ne stori tega tudi
 v bodoče, pričakuje pa da bo Francija svoje-
 dobno na enaki način povsem mirno in prij-
 teljsko priznala in spoštovala pogodbo. (Pohva-

la.) Kancelar je menil, da mu ni treba danes
 obširneje govoriti o maroški politiki Nemčije
 in o razmerju Nemčije do Francoske, ker se
 je o tem že ponovno izjavil. Govornik je na to
 prešel na razmere v Makedonijo. Rekel je, da
 je Nemčija kakor vsaki drugi velesili na tem,
 da se održi status quo. Mednarodno podlogo
 tvori berlinska pogodba. Avstroogrski načrt
 o podaljšanju bosanske železnice do Mitrovice
 smo pozdravili simpatično, kajti naš zaveznik
 se služi le pravice, podeljene mu v medna-
 rodni pogodbi. Omeniti moram da nismo
 v tem vprašanju Avstroogrski kaj svetovali
 oziroma jej sili svojo pomoč, niti smo bili
 od Avstroogrške v to naprošeni.

Ruska duma.

PETROGRAD 24. Na dnevnem redu je bilo
 drugo čitanje zakonskega načrta ministerstva
 za unanje stvari, da se diplomatično zastop-
 stvo v Tokiju povzdigne v poslanstvo.

Grof Uvarov (levi oktohist) in socialni
 demokrati so se izjavili proti predlogu.

Minister za unanje stvari Izvolski je v
 dolgem govoru odvrnil, da je potrebno, da se
 odposlanstvo v Tokiju povzdigne v poslani-
 štvo, to je rezultat stališča, ki ga je zavzela
 Japonska. To so storile tudi druge velevlasti.
 Na to mesto se postavi tudi sposobna oseba.

Glede pogodbe, sklenjene z Japonsko, je
 izjavil minister Izvolski, da bi bilo brez nje
 veliko težavneje čuvati Mandžurijo pri njenem
 slabem gospodarskem razvoju proti naselje-
 vanju tujcev. Najtežje vprašanje portsmouth-
 ski pogodbi je Japonski dovoljena pravica
 ribjega lova v ruskih vodah. Toda tudi
 predno je bila sklenjena ta pogodba, so iz-
 koriščali Japonci rusko bogatstvo na ribah,
 Bistvene važnosti za Rusijo je, da jo čuva
 pogodba, sklenjena z Japonsko proti nevar-
 nosti kolizije ruskih in japonskih pravic in
 pravic v Mandžuriji.

Nemški cesar odpotoval v Benetke.

BEROLIN 24. Cesar, cesarica ter princ
 Avgust Vilhem in princesinja Viktorija Luiza
 so danes predpoludne z anhaltskega kolo-
 dvora s posebnim vlakom odpotovali v Be-
 netke.

Italijanski frančiškan umorjen.

CARIGRAD 24. V Dorni pri Tripolisu
 je bil včeraj po noči nek italijanski franči-
 škan umorjen. Zadobil je 14 ran z bodalom.
 Italijanski poslanik je zahteval danes od
 porte, naj morile ujam in ga kaznuje.

Saški kralj na potovanju.

BOLCAN 24. Danes zjutraj je došel
 semkaj saški kralj Friderik Avgust ter se
 nastanil v „Hotelu Bristol“.

BOLCAN 24. — Saški kralj je takoj po
 svojem prihodu odšel v Gries obiskat prince-
 sinjo Ano.

Neredi na Malagi.

MALAGA 24. Včeraj popoldne so se
 zopet pojavili neredi. Množica je zažgala hiše
 carinarskih stražarjev ter metala kamenje v
 izložna okna in v tramvaje, pri čemer je bila
 ena oseba ranjena. Redarji na konju so več-
 krat z golimi sabljami napali in razgnali
 množico. Sedaj je zopet mir.

Proračunski odsek avstrijske poslanske zbornice.

DUNAJ 24. Odsek je nadaljeval debato
 o proračunu naučnega ministerstva. Posl.
 Začek in Nemec sta govorila za ustanovitev
 češkega vseučilišča na Moravskem s sedežem
 v Brnu ter sta naglašala, da zahtevajo Čehi
 to vseučilišče izključno v kulturnem interesu
 in da so tozadevno vsi protigovori, navedeni
 od Nemcev, brez vsake podlage.

Posl. Začek je predlagal resolucijo, v

mene nikar ne pričakuj.“ je rekla Mar-
 janka in ni obrnila proč obraza.

„Poroči se z menoj? Poročiti se —
 to ni v najni moči. Ljubi me brez tega,
 Marjanuška,“ je govoril Lukaška; naen-
 krat je iz mračnega in hudega postal
 zopet krotek, vdan in nežen; smehljaj se
 je in ji od blizu gledal v oči.

Marjanka se je prižela k njemu in ga
 krepko poljubila na usta.

„Ljubček!“ je zašepetala in ga burno
 pritiskala na se. Potem se je naenkrat iz-
 tigala, zbežala in, ne da bi se ozrla, za-
 vila v vrata svojega doma.

Kljubu kazakovim prošnjam, naj po-
 čaka še hipček in posluša, kaj ji hoče
 povedati, se Marjanka ni ustavila.

„Pojdi! Videli naju bodo!“ je rekla.

„Zdi se, da hodi tudi naš najemnik —
 vrag — tukaj po dvorišču.“

„Praporščakova!“ si je mislil Lukaška.

„Omožiti se hoče! Omožiti, seveda! A le
 ljubi me preje.“

Dobil je Nazarko pri Jamki, popival z
 njim, šel potem k Dunjaški in prenočil pri
 njej kljubu njeni nezvestobi.

(Dalje.)

kateri se pozivlja vlado, naj takoj stori po-
 trebne korake, da se čim prej ustanovi na
 Moravskem češko vseučilišče.

V resoluciji se nadalje najodločneje za-
 varuje proti mnenju, kakor da bi se češki
 narod z besedilom te resolucije odpovedal
 Brnu kakor sedežu vseučilišča, ter se le za-
 dovoljil z vsprejetjem same resolucije. Na-
 dalje se najodločneje protestira proti temu
 kakor da bi se to vseučilišče imelo ustanoviti
 le z dovoljenjem moravskih Nemcev.

Posl. D'Elvert je svaril parlament in
 vlado, naj prej ne razpravlja afero Wahr-
 mund, dokler ni sidišče o tem odločilo.

Glede češkega vseučilišnega vprašanja
 je D'Elvert izjavil, da vztrajajo Nemci na
 stališču, da se ne sme češkega vseučilišča
 ustanoviti v kakem nemškem mestu Moravske.
 Vseučiliščno vprašanje se ima rešiti le v spo-
 razumu obeh narodov. Nemci bodo glasovali
 proti Začkovim resoluciji.

Posl. Kramar je obžaloval, da se je
 D'Elvert odločno izjavil proti želji Čehov,
 na katero ne upliva politični argumenti,
 namreč, da dobe Čehi svoje vseučilišče v
 moravskem glavnem mestu. Govornik je izja-
 vil, da bodo Čehi zasledovali Začekovo reso-
 lucijo do najskrajnih posledic.

Glede Wahrmundove afere je izjavil posl.
 Kramar, da je odločno za svobodo vede in
 raziskovanj na vseučilišču. Popolnoma se
 se strinja s stališčem posl. D'Elverta, da je
 treba počakati razsodbe sodnikov.

Posl. Zeitz je rekel, da je mnogo naj-
 neje, da se spopolni obstoječa vseučilišča,
 nego pa ustanovitev novih.
 Na vladi je, da se tozadevno doseže
 sporazumljenje. Glede slučaja Wahrmund je
 govornik naglašal, da ne vsebuje brošura
 Wahrmundova nikakega zasramovanja katoliške
 dogme ali časti katoliške cerkve. Sicer spada
 pa stvar pred sodnike.

Posl. Korošec je utemeljeval potrebo
 ustanovitve jugoslovanskega vseučili-
 šča ter predlagal resolucijo, v kateri se
 pozivlja vlado, naj skrbno in nepristransko
 preišče, kar je potrebno za ustanovitev novih
 vseučilišč in po izidu teh pretrsovanj naj
 stori dotične priprave za otvoritev novih uč-
 nih zavodov. Govornik je zagovarjal enako-
 pravnost katoliških in enakopravnost nenem-
 škkih dijakov na vseučiliščih.

O vprašanju glede ustanovitve novih vse-
 učilišč se minister izjavi, ko bodo uloženi
 vsi predlogi.

Naučni minister dr. Marchet se je baval
 najprvo z Wahrmundovo afero, ki je javnost
 v zadnjih dneh v veliki, morda preveliki meri
 razburjala. Minister je pred vsem konstatiral,
 da ni v tem slučaju nikakšen diplomatičen
 funkcijonar pri naučni upravi stavlil zahteva-
 nje, ki bi bilo nepristojno umešavanje v av-
 strijske posle in bi moralo radi tega biti
 odklonjeno. K stvari sami je konstatiral mi-
 nister, da je Wahrmund profesor cerkvenega
 prava na pravoslavni in ne na bogoslovni
 fakulteti inomostske univerze, in je naglašal,
 da mora veljati svoboda uka v znanstvenem
 raziskavanju za učitelja cerkvenega prava
 takisto kakor za vsakega učitelja prava in
 vsakega znanstvenika. Minister se je sklice-
 val na izjave, ki jih je podal v poslanski
 zbornici o jamstvu, ki ga dajejo temeljni
 zakoni države znanstvenemu raziskavanju in
 je izjavil, da mora s tega stališča zanikati
 vprašanje, da li je odstaviti vseučiliškega
 profesorja, ker se poslužuje pristojne mu
 pravice svobodnega znanstvenega raziskavanja
 in prihaja vsled tega v nasprotje z drugimi.

Minister je prepričan, da je tega mne-
 nja pretežna večina odseka in tudi poročevalec,
 ki je včeraj izjavil, da o kakem disciplinarno-
 kaznem postopanju napram Wahrmundu
 ne more biti govora. Kar se tiče Wahrmun-
 dove brošure, je to zadeva sodnje in se ne pr-
 stoji ministru, da bi se izjavil o njej na tem
 mestu.

Glede vprašanja katoliških dijaških dru-
 štev je naglašal minister, da je akademična
 svoboda najvažnejši pogoj visokošolstva, je
 obžaloval, da se izpodbija akademična mla-
 dost do činov, ki nasprotujejo akademični
 svobodi, in je izjavil, da stoji vlada na sta-
 lišču, da pristojajo vsem vseučiliškim sluša-
 teljem, naj bodo katekoliki narodnosti ali vero-
 izpovedanja, iste pravice.

Vlada bo to ravnopravnost v soglasju z
 akademičnimi oblastmi vedno čuvala.

Vprašanje vseučilišč.

Vseučiliščno vprašanje je zopet v ospredju
 javne diskusije. Na dnevnem redu je po no-
 vinskih in v parlamentarnih razpravah: v pro-
 računskem odseku poslanske zbornice.

Razpravila se in resolucijonira o zahte-
 vah nemških narodov in o protizadevah
 Nemcev. Kakor pri vsakem, opažamo tudi ob
 tem vprašanju staro metodo Nemcev, ki jo
 izvajajo iz proslule teorije o posestnem
 stanju.

Nemci in nemške novine naglašajo, da Avstrija ima že dovolj vseučilišč. Zato da ni nikake potrebe, da bi se snovala nova vseučilišča, pač pa da je nujna nova vseučilišča, da se za obstoječa vseučilišča spo- polne v didaktičnem pogledu ter da se od- strane nedostatki glede prostorov.

To je popolnoma priročno po teoriji kernvolke. Njim vse — drugim nič! Kati od že obstoječih vseučilišč so vsa nemška razun trojice: v Pragi, Lvovu in Krakovu. Nemška manjšina ima torej pet, slovanska večina v državi pa samo tri. Pri tem pa treba še posebno naglasiti dejstvo, da ves slovanski jug nima niti enega vseučilišča in so naši dijaki siljeni pohajati nemška vseučilišča, kjer pa se jih prav neprijazno vspre- jema kakor usiljive tujce.

Naravno je torej, a obenem tudi zelo karakteristično za pravcoljubje Nemcev, da skušajo ohraniti tako posestno stanje, ki od- govarja željam vsem — beati possidentes. Drugače pa sodi stvari tisti, ki še nič nima. Ta ne more žetiti, da bi se mu ohranil ta — nič!!

Ali še neko drugo karakteristično po- javo opazujemo pri Nemcih v njihovi borbi proti kulturnim postulatom Nemcev. Če že stvari tako stoje, da ne morejo kar odkla- njati kake zahteve drugih, pa se hrupno oglašajo s svojimi novimi zahtevami, ki naj kompenzirajo dozdevne koneesije drugim na- rodom. In ta igra je Nemcem doslej vedno vspevala. Vlada, ki se rada postavlja na stališče neke fiktivne enakopravnosti, češ, ako damo jednim kaj, bi morali dati tudi drugim, ima pri tem le svojo korist, ker se igra navadno skončuje s tem, da vlada za- dovoljuje vse s tem, da — nikogar ne za- dovoljuje!

Ali lahko je ob tej igri onemu, ki že ima kaj od poprej, ali revež ostaja pri tem toni, ki udi poprej ni nič imel.

Tako igra Nemcev opazujemo še po- sebno ob borbi Čehov za drugo vseučilišče. Ne tajimo, da obstoječa vseučilišča po- trebujemo spopolnjenja, ne tajimo, da je na njih še mnogo nedostatkov, ki se jih mora odpraviti. V interesu vede je, da država poskrbi potrebna sredstva, da se nedostatki odpravijo. Ali, čemur se moramo najodloč- nejše upreti, je, da bi se ti nedostatki na že obstoječih visokih šolah odpravljali na račun njih, ki še nimajo nikake visoke šole. Če je kako nemško vseučilišče morda nezadostno dotirano, ne sme biti to vzrokom, da se Slo- vanom odreka visoka šola!

Na to opravičeno stališče bi se morala postaviti vsa slovanska javnost nasproti vse- učiliškemu vprašanju. Slovanski zastopniki absolutno ne bi smeli dovoljevati, da bi vlada in Nemci uveljavljali tudi tu načelo: do ut des — dam če mi daš! Ampak dati treba najprej tja, kjer še nič ni!

Ako hočemo priti do pridobitve tega svojega visokega kulturnega postulata, mo- ramo zastaviti svojo energijo. Tu ne za- doščajo nikake in še tako lepe resolucije, ki morejo biti velikega akademičnega pomena in ki so — kakor znan — le prevečkrat pri- pomnoček iz hipne zadregel! Poleg resolucij je treba tudi takega nastopa in take taktike, ki more izsiliti tudi praktično izve- denje tega, kar zahteva resolucija!

Dokler ne vidimo pozitivnih činov, osta- jamo skeptiki vspricho snovanja in resolucio- niranja raznih blokov!

Kritičen položaj v Srbiji.

(Od našega stalnega beligradskega dopisnika.)

Pasićeva vlada omahuje. V slavno Pa- sićevo radikalno stranko, katere prostost je tesno spojena z novjšim srbskim preporo- dom, utihotapili so se, ki je dozorela za vlado, razni sumljivi elementi, ki so to za- služno stranko tako raztrgali, da so čistjši elementi (da se rečijo) morali izstopiti in ustanoviti samostalno radikalno stranko, ki je bila pred par leti tudi na vladi, a je — baje radi nezadostne politične rutine in nedostatk- a mož, sposobnih za vlado — morala zopet odstopiti teren staroradikalni Pasićevi frakciji.

Ker pa ta poslednja stranka nima do- volj zasloble med narodom, morala je, ako se je hotela vzdržati na vladi, posluževati se onih nevarnih sredstev, katerih se mora v takem položaju posluževati vsaka stranka. No, znan je italijanski pregovor, da "tutti i nodi vengono al pettine"! In tako se je s ča- soma nabralo toliko gujilavi, da je samostal- ska (samost. radikali) opozicija sklenila obra- čunati z vlado.

Opozicija je začela iznašati vse — da se blago izrazim — nepravilnosti in brezobzirno napadati vlado ter se je oprijela tudi skraj- nega parlamentarnega sredstva, — obstrukcije.

Glavna bitka se bje v sedanjem zase- danju. Točke, okoli katerih se ista vrti, so: proračun za 1908. podaljšanje povlastice (koncesije) "Narodni banki" za izdavanje bankovcev in trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko.

Sedaj je na dnevnem redu proračunska razprava za 1908, a opozicija je sklenila, da upotrebi vse sile, da v tej razpravi vlado vrže. Bila je pa naka ovira, ki je opoziciji ožezovala rušenje; to je predloga glede po- vlastice "Narodni banki".

Ta povlastica morala se je namreč po- daljšati najkasneje do sobote, ker sicer bi bila narodna banka umakniti iz prometa bankovce in odpovedati kredit vsem denarnim zavodom, kar bi dovelo do grozne gospo-

darske katastrofe v Srbiji. Vlada je vedela, da opozicija ne bo hotela jemati na se odgovornosti za tako katastrofo, kar bi se zgodilo, ako bi bila preprečila vsprejem do- tičnega zakona. To okolnost je vlada hotela izkoristiti sebi v prilog ter presirati na opo- zicijo, da bi ta poslednja omogočila, da se hitro reši proračun ter da pride tako pra- očasno na vrsto predloga glede povlastice. Opozicija pa je to potezo parirala in zahte- vala in tudi dosegla, da se je razprava o proračunu prekinila ter da se je danes, na izredni, nedeljski skupščinski seji vsprejela (in sicer jednoglasno) predloga glede podal- šanja povlastice "Narodni banki".

Na ta način si je opozicija odprla pot, da na nadaljevanju proračunske razprave skuša s pomočjo obstrukcije zrušiti vlado.

Sedanja kritični položaj vlade namar- kantneje označuje večerajšnja opomba Paši- čeva, da sedanjo veliko pravdo med vlado in opozicijo odloči narod. Iz tega se jasno vidi, da je mislil Pašić na bližnji razpust skupš- tine in na nove volitve.

Hrvatska.

Hrvatski delegatje v Budimpešti.

Nekoliko hrvatskih delegatov je došlo v Budimpešto. Kakor poročajo od tamkaj, so delegatje izjavili, da ne bodo obstruirali de- bate o reviziji poslanika, da se sploh vzdrže obstrukcije do razprave o proračunu. Kakor se sicer čuje, so člani levega 1. 1848 prosili Hrvate, naj v tem trenutku ne pričnejo z ob- strukcijo, da ne pade na rečeno stranko sum, da postupa sporazumno s Hrvati.

Rauch jemlje dijakom štipendije.

"Srbobran" javlja, da je Rauch odredil, da se petorici dijakov zagrebskega vseučilišča ustavi izplačevanje štipendij, vsakemu letnih 800 kron, češ, da njihovo ponašanje ne so- glaša z obstoječimi predpisi glede vživanja štipendijev.

Ogrska.

Košut pojde na Dunaj.

Minister za trgovino Košut pojde na Du- naj, čim dopusti to cesarjevo zdravje. O tej priliki bo govora o vojaškem vprašanju in o vprašanju narodne ogrske banke. Košut ob- vesti cesarja o željah svoje stranke in o oni meri koncesij, za katere bi stranka neodvisno- sti mogla privoliti v vojaških vprašanjih. V vprašanje povišanja častniških plač se ne stavi v zvezo s tem vojaškim vprašanjem.

V ogrskih političnih krogih se govori, da je Košutova stranka voljna popustiti v voja- ških vprašanjih, ako se osnuje samostalna ogrska banka.

Rusija.

Generalni guverner Grodekov odpozvan.

Iz Petrograda poročajo, da je generalni guverner turkestanski, Gradekov, radi bolezn- i s carskim ukazom odpozvan; vendar pa ostane še nadalje člen državnega sveta. Ob enem mu je podeljen red Vladimirjevega reda.

Ruske vojne luke.

Iz Petrograda javljajo, da je car zau- kazal točno pregledati vse vojne luke na oba- lah Baltijskega morja in v Črnem morju, isto- tako tudi primorske utrdbe.

Angleško-ruska banka.

V Petrogradu se je osnovala velika an- gleško-ruska banka, ki ima namen dvigniti trgovske posle med Rusijo in Anglijo.

Minister mornarice odstopil.

Minister mornarice Dikov je podal ostavko, ki je bila od carja vsprejeta. Dikov je odst- opil, ker je komisija dume odklonila flotni program.

Crnogora

Železnica Bar-Vir Pazar.

Dne 20. t. m. je padla zadnja stena, ki loči skadersko jezero od Jadranskega morja: prevrtan je namreč predor Sutorman (dol- g 1300 metrov), skozi katerega bo tekla od ita- lijanske družbe zgrajena železnica iz Bara v Vir Pazar. Knez Nikita je ob tej priliki grad- benemu voditelju te železnice, bivšemu ita- lijanskemu poslancu Paganini, sledeče brzoja- vil: "Z veseljem pozdravljam, da je Sutorman prevrtan. S tem se je italijanskemu duhu po- srečilo v moji deželi dogotoviti delo, ki bo v korist obema narodoma."

Makedonski guverner.

Iz Cetinja poročajo; V tukajšnjih diplo- matičnih krogih se govori, da so vse velevla- sti sprejele v principu predlog Angleške, da naj se kneza Mirka imenuje za generalnega guvernerja v Makedoniji, da pa se samo še Avstrija obotavlja! S tem dejstvom je bil v zvezi obisk kneza Danila na Dunaju. Upati je, da se Avstrija vendar uda.

Drobne politične vesti.

Poseben vlak v Prago priredi za bolgarske obrtnike in trgovce sofijske trgovin- ska zbornica o priliki jubilejne obrtniške razstave.

715 čeških shodov. Pod pokrovitelj- stvom "Sokola" je bilo v nedeljo po Česki in Moravski 715 čeških shodov, ki so prote- stirali proti dogodkom v Černovi in proti tla- čenju nemadžarskih narodov na Ogrskem. Vspre- jete so bile enoglasno tozadevna resolucije. Glasom poročila "Sokola" bilo je na vsakem

shodu povprečno 900 ljudi, a v sami Pragi se je udeležilo shoda 35.000 ljudi.

Wahrmond — kandidat za dr- žavni zbor. Iz Inomosta poročajo, da so Vsenemci namesto odstopivšega dr. Erlerja sklenili kandidirati v državni zbor profesorja Wahrmonda.

Dnevne vesti.

Tržaška volilna reforma. Magistratna glasila zatrjajo, da pododsek za volilno re- formo kaj pridno nadaljuje svoje delo. V predsinodni seji da je dovršil proučevanje poglavja IV. (o pripravi za volitve) in V. (o volilnem postopanju). V malo dneh se utegne sestati plenarni odsek, da na podlagi predlogov pododseka definitivno reši ti dve poglavji.

Dalje doznajemo, da je namestništvo do- poslalo deželnemu zboru neko poročilo o predloženem načrtu volilne reforme z nekimi statističnimi prilogi. Toda italijanski listi povdarjajo, da ti statistični podatki nikakor niso tako popolni, da ne bi bil potreben material, ki ga imajo po nalogu deželnega glavarja nabrati magistratni uradi. Zato nadaljujejo ti uradi svoje delo z vso pridnostjo.

Ni težko pogoditi, kaj pomenja to na- glašanje v italijanskih listih. Gospodje bodo rezali in krojili kar se le da, da bi predlo- ženi načrt prekrjili tako da bo najbolje — njihovim potrebam. A kdo bi mogel slutiti, kako stališče zavzame vlada na-proti temu striženju in krojenju? A ravno to stališče bo odločilno za usodo te najnoveje tržaške volilne reforme.

Za rojstni dom Gregorčičev. Dvakrat smo že bili na domu Gregorčičevem in ob njegovem preranem grobu. Preprijazno nas je sprejemal Gregorčičev še živeči brat. Pri drugem posetu smo neli s seboj tudi "Spo- minske knjige", ki smo jo nabavili za rojstni dom velikega pesnika. S solzami v očeh se je zahvaljeval brat Simonov za počaščenje, izkazano spominu bratovem. A podpisana je prav lepo prosil Gregorčičev brat, da bi mu preskrbel "Poezije" ljubljeneega njegovega brata.

Zato se obračam danes, ko je bilo do- sedanje povpraševanje po knjigarnah zaman, tempotem do ljubiteljev in oboževalcev prerano umrlega slavčka z iskreno prošnjo, da bi mi blagovolili poslati proti plačilu, ali pa v dar I. in II. zvezek Gregorčičevih poe- zij. Ime dotičnega in kdaj ponese mo knjigi na Vršno, objavim pravočasno v slovanskem časopisu.

Ivan Zorec, uradnik pri ravnateljstvu c. kr. drž. železnice, oddelek VII. v Trstu.

Še ena nezakonitost. Prejeli smo: Do pred par leti je moral vsakdo, ki je dal po- staviti na tukajšnjem rimskokatoliškem pokopališču kak nagrobni spomenik, plačati 1 krono 60 stotink za kolek. Hotel sem pač reči, da je moral plačati tak znesek le oni, ki je hotel imeti spomenik se slovanskim napisom! Lehi in — Nemci so bili oproščeni tega izrednega davka, ki ga je moral Slovenec-domačin vse- kako plačati. Našel se je bil pa mož domačin, ki je nastopil proti tej zlorabi magistratne gospode, in ta je bil obče-poznani in čislani naš Stanko Godina s Školja na Vrdeli. On se je pritožil na namestništvo in je dosegel da danes ni treba več plačevati kolka za slo- venske napise na pokopališču. Za ta korak mu mora biti hvaležen slehernik in mu je tudi. Z odpravo kolka pa niso bile odprav- ljene druge nezakonitosti, ki še obstajajo v tem, da se mora sleherni slovenski nagrobni napis dajati v prevod osebi, večji laškemu jeziku.

Ta posel opravljajo sedaj dotični kame- noseki — brez plačno (!) s tem, da no- sijo slovenske napise v prevod škedenjskemu g. župniku. Brezplačno se upravlja to le na- videžno — kajti, danes ne dela in ne more nikdo delati zastoj. Ker je slovenski jezik v Trstu deželni jezik, kar nemški ni, menim, da je zahtevanje prevodov nezakonito. Ako ma- gistrat nima med svojim uradničtvom ljudi, ki bi bili večji slovenskemu jeziku — kar se zdi sicer neverjetno, ali je vendar resnično — pa naj si najme takih uradnikov, ki bodo poznali deželne jezike ter tako prihrani me- ščanom in obrtnikom sitnosti in nepotrebne troške.

Z onimi tisočaki, ki jih naša mestna ob- čina plačuje za razne prevode, prav lahko plačuje par sposobnih, stalnih uradnikov s čemer bi dobila vestne in točne prevajalce. Dobro bi bilo, ko bi kedo posegel v to stvar ter skušal odpraviti še to nadlego glede slovenskih nagrobnih spomenikov.

Členom "Slovenske Matice" se uljud- no naznanja, da so knjige za leto 1907 že prišle. Kdor jih še ni dobil na dom, naj se blagovolji potruditi priti ponje v "Slovensko Čitalnico". Za poštnino naj blagovolji prine- sti vsak po 50 stot. kakor je bila navada druga leta. Cenjeni gg. člene se prosi v lastnem in v interesu "Slovenske Matice", da plačajo takoj tudi članarino za leto 1908 K 4., da ne bodo imeli dvakrat nepotrebnih sitnosti in da "Matica" še sedaj ve, v kolikih iztisih naj da knjige za letošnje leto tiskati.

Zaznamek knjig za letošnje leto je raz- viden iz letopisa.

Ako kdo členov pride po knjige, se mu jih pošlje na dom. Če bi se ga pa slučajno ne bo moglo najti, se bo čakalo tri mesece, da pride sam ponje. Po preteku tega roka se jih podari kakemu slov. kulturnemu dru-

štvu, kar pa se še prej naznani v "Edinosti". Ob enem se opozarja tudi ono občinstvo, ki se hoče nanovo vpisati v Matico, da to čim prej stori, da drugo leto dobe knjige, ker jih letos nekateri niso dobili vsled prekasne pri- glasitve. Poverjenik za Trst in okolico je sedaj Arhar Justin, učitelj na c. kr. priprav- niki za srednje šole V. Chiozza 8.

Imenovanje. Kancelijski viši oficijal Konstantin Ostrogovič iz Krka je premeščen v Trst, kancelijski oficijant Ru- dolf Petelin v Trstu je imenovan kan- celistom.

Za železnico Trst-Tržič. Inženirja dr. Gino Dompieri in dr. Jurij A. Maglich sta predložila deželnemu zboru tržaškemu objavo, da jima je železniško ministerstvo podelilo koncesijo za pripravljalna dela za gradnjo črte Trst-Tržič. Tozadevni načrt je že predložen ministerstvu za železnice. V svoji vlozi povdarjata rečena inženirja da sta doznala zasebnim potom, da se njiju na- črt razlikuje od onega, ki ga pripravlja tržaška občina. Občina tržaška nameruje gradnjo vozne ceste, ki bi bila sicer res ko- ristna za zainteresirani deželi in bi povspe- ševala povzdigo sedaj golih in neplodnih krajev. Ali to delo bi bilo izven kroga tistih komercialnih podjetij, ki jih morejo ustvari- ti javni zavodi v splošni blagor. Tramvajska črta na tej cesti bi pač povspeševala gradnjo vil in hišic ob obrežju, nikakor pa ne more pri- nesti tistega zboljšanja v komunikacijah med Trstom in Tržičem, ki ga neprestano zahtevata industrija in trgovina. Imenovana inž. imata v mislih trg. podjetje, sposobno za spe- kulacijo. In res so pogajanja v zagotovljenje potrebnih kapitalov že dobro napredovala. Namerujeta zgraditi normalno železnico na dveh tirih ki bi se preko Proseka nagnila proti Tržiču. Železnica bi imela električni obrat in bi se dosegalo iz Trsta v Tržič v manje nego tridesetih minutah. Železnica bi tekla le po lastnih tleh in ne bi porabljala drugih poti. Po takem nista — izvaja spo- menic — načrt občine in ta načrt nič na poti drug drugemu in se bosta le vzajemno spopolnjevala. Predlagatelja hočeta ustanoviti brzo zvezo s Tržičem, tem bodočim Manche- strom tržaškim, v veliko korist razvoja trgo- vine in iustrije. Občina tržaška pa hoče ustvariti vozno arterijo, ki bi spajala Trst z dolino ob reki Po in bi oplodila severno obrežje tržaškega zaliva z gradnjo vil in dru- zih poslopij.

Koncesija za dradnjo železnice sicer ne daja deželni zbor. Vendar smatrata rečena inženirja za svojo dolžnost, da oficijelno ob- vestita n svojem načrtu, ker menita, da mora biti isti — kakor skrben povspeševatelj pro- cvita Trsta — obveščen o vsem, kar je v velikem interesu našega mesta.

Dvorana za sodbene dražbe Ulica Sanità 23—25.

Dražba, ki se bo vršila v četrtek 26. marca ob 9. ure predp. naprej.

Več urezov modernega angleškega blaga in changarn, čievot, melton, loden za moške obleke, več urezov modernega blaga za te- lovniko, podlake za obleke, kape za državne uradnike, boržan, sablje za uradnike itd. na prodaj tudi po posameznih komadih.

Velik izlet laških socializtov iz kra- ljevine v Trst. Tukajšnji socialisti o tem si- cer ničesar ne govorijo, a kakor posnemamo iz padovanskega "Eco dei Lavoratori", hočejo socialisti iz Benečanskega prirediti 28. in 29. junija t. l. velik izlet v Trst. Tudi puljski in reški socialisti pridejo brzkone dne dni sem- kaj. Imeli bomo torej v Trstu veleitalijansko-socialistično slavnost.

Kolesarji! Vabijo se vsi tržaški in oko- ličanski kolesarji ter oni iz gornje okolice in Primorake, da pridejo gotovo dne 29. t. m. ob 2 uri na občni zbor, v prostorih "Trža- škega podpornega društva" via Stadion št. 19. Tovariši, kolesarji! kdor je res kolesar in ko- mur je pri sreč proevit kolesarstva na naših domačih tleh, naj ne odlašja priti piti k dru- štvu ter naj se odeleži občnega zjora, ker le z organiziranim delom se kaj doseže, da nas ne bodo laški kolesarji ob priliki njihovih izletov psovali, kakor se je dogodilo lanske leto.

Torej vsi v nedeljo ob 2 pop. na občni zbor. Zdravo!

ODBOR Tržaškega koles. dr. "Balkan".

Shod "Narodne delavske organiza- cije", ki se je moral vršiti pri Sv. M. M. Spodnji danes ob 4 uri popoldne, se preloži na prihodnjo nedeljo, dne 29. t. m. ob 4. uri pop. v dvorani g. Antona Miklavca.

Iz Prage smo prejeli: "Z dnem 1. majnika t. l. začelnja izhajati v Pragi na slovanskem jeziku pisani časopis ki se bo imenoval "Jubilejna razstava trgovske in obrtne komore v Pragi" z neštevilnimi kras- nimi ilustracijami in z bogato in prav zani- mivo vsebino. To pa radi tega, da se bodo tudi oni, ki ne morejo priti osebno na raz- stavo v Prago, mogli seznaniti z njenim ob- širnim programom, z obrtnijo in trgovino češko.

Navajamo tukaj nekoliko vrst iz tega obetajočega časopisa: Na razprostranem, krasnem razstavu v Kralovski Obovi v Pragi je že naraslo skoro celo mesto, in vsi slovanski narodi pričakujejo z velikim zani- manjem odkritje tega krasnega spomika vatrjnosti in dela, in se veselijo onega tre- nutka, ko tisoče in tisoče posetnikov napolni lepe in široke pasaze, mogočne kolose zidanih in železnih stavb in manjše pavilone, ki so s finim okusom razpostavljeni med krasnimi

skupinami dreves in tihotnimi parki, ki željno pričakujejo prvih poljubov topliga pomladanskega solca, da bi zazeleneli v polni krasoti in tvorili živo okrasje jubilejne razstave.

Program neštivilnih in skrajno zanimivih zabav jubilejne razstave v Pragi: Svetovno gledališče kinematografskih čudes — zagonetna palača iluzij — Potovanje na mesec z raketo — Zakleti grad — Na severnem tečaju — V h do zlatih rogov — Zimske športi v sredi leta — Dežela otročjih iger — Japonci in geše v azijski čajarni — Afrikanški Habsburgi v domači vasi — V morja luči 40.000 električnih žarnic — Največji češki godební zbor in koncertna dvorana. Naročila in predplačila na časopis vsprejema administracija lista: Cement, Železo a Beton, Praga, — Vinohrady Halkova 56.

„Domovina“ na lovu po klerikalcih in vendar je klerikalcev! „Domovina“ ve da so in — Celea locuta, causa finita. „Edinost“ spi sladko spanje in ne ve, kaj so hemoroide, bolhe in prerazburljive duševne zmožnosti. Glede tiste klerikalne slavnosti v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu, o kateri je „Domovina“ poprej zmagoslavno govorila, sicer ne trdi več, da je bila, ali „Domovina“ je našla v „Slovenecu“, da je nekaj bilo v praktični zgradbi „Obrtne in konsumne zadruge“, kar jej daja povoda, da se roga „Edinosti“, ki da bi hotela trditi, da klerikalcev ni.

Čuden fenomen! „Domovina“ in „Slovenec“ sta si sicer v strupenem nasprotju in „Domovina“ smatra „Slovenca“ za list, ki mu ne gre nobene vere. Čim pa gre „Domovini“ za to, da mahne po tržačanih, se jej „Slovenec“ pretvarja v — avtoriteto.

Kdaj smo mi trdili, da na tržaškem ozemlju ni nikake klerikalne struje? To bi nam hotela „Domovina“ le podtakniti in to je nehoteno. Če smo mi opozorili na lapsus, ki ga je „Domovina“ slepo prevzela iz „Slovenca“ o neki klerikalni slavnosti v „Nar. domu“, nismo storili tega z namenom, da bi kaj potajevali, ampak le da podamo zopet eksempl, ki kaže, kako je celjski list zapal pravi maniji v blazanju po prilikah, ko se more obregati ob Tržačane.

Če imamo mi svojo klerikalno strujo, pa imajo Celjani tudi svojo in če meni „Domovina“, da je to smet, ki se jo more kar pomesti, potem naj „Domovina“ lepo pomete — pred svojim pragom!

Občni zbor „Del. podpornega društva“ se bo vršil dne 26. aprila t. l.

Tržaška mala kronika.

Nesreča na delu. Včeraj popoldne ponesrečil je na delu kurjač Franc Kočjančič, član naše N. D. O. Kolo parnega stroja v Lloydovem arsenalu prešlo ga je za levo roko in mu jo popolnoma zmečkalo, tako da so mu jo takoj za tem morali odrezati v mestni bolnici.

Prijatelj Virginije! Virginija Dane-lotti, 32 letna kuharica, se je včeraj zatekla za zdravniško pomoč v ambulanco bolnišnice radi raznih prask in oteklin na levem ošeni in na obeh obrvih. Povedala je, da so jo naklestili nekateri znanci, ki so jo bili povabili na „črn kafe“.

Izrodek človeštva! Dogodek spada h kroniki „regnicolor“. Tomaž Apirani, iz S. Severino delle Marche, star 28 let, natakar v gostilni Ivana Neja, v ul. Gelsi 12, ima vse znake degeneriranca. Satirski obraz okrašen z mefistofeličnim brado! Stanuje v ul. del Toro št. 4 v II. nadstropju. V III. nadstropju iste hiše pa stanuje rodbina, ki ima za služkinjo deklico, imenom Amalia Mo avec.

Predvčerajšnjem ob 5. uri zvečer je Apirani, zlorabivši neodotnost gospodarjev Moravčeve, prilezel v njeno sobo, zaprl duri, zgrabil deklico, jo vrzel na postelo in poskušal posiliti jo. Deklica vsa prestrašena je začela vpiti in osvobodivši se objema nesramnega satira je zbežala, puste njega samega v sobici. Isti tresoč se strasti in obnemogle jeze jo je tudi kmalu potem tihoma popihnil.

A ko se je deklica vrnila v svojo sobico, je zapazila, da ji je bila zginila srebrna ura z črnim trakom v vrednosti K 20. Prepričana, da jo je bil Apirani okradel, je šla takoj ovadit stvar na policijsko ravateljstvo. Kmalu potem je šla straža aretirat don Juana-uzmoviča, ki je bil stavljen na razpolago kazenskega sodišča, dasi on na vse pretege zanika vsako krivdo.

Poneverjenje. Jakob Klaffer, star 28 let, iz Gabcije, knjigovodja, je bil predvčerajšnjem ob 7 in pol uri aretiran, ker je bil poneveril trditi Freisinger znesek K 365,20. On je bil nedavno temu sprejet kakor akviziter v službo od tvrdke Alfred Freisinger, ki ima zastopniški urad v ul. Molin piccolo 4. Od klientov te tvrdke je bil inkasiral omenjeni znesek za prodane jim plinostedilne aparate, a isti znesek si je pridržal in vporabil za lastne potrebe.

Razun tega je inž. Freisinger konstatiral primanjkljaj nad 200 K in sumi, da mu je Klaffer naredil še druga take škode.

Vratarji, pozor! Na zahtevo vratarice hiše št. 3 trga dell' Ospitale, je bil pretekli večer ob 6 uri in pol aretiran od občinske straže težak Ivan Rastello, star 27 let, iz Pirana, ko se je šel nahajal na omenjenem trgu. Vratarica je povedala, da je bil dotičnik ravnokar stopil do drugega nadstropja in odnesel ves plinov aparat, ki se je nahajal

na hodniku, v vrednosti 10 K. Rastello je s sladkokoklim smehljajem vrnil vratarici aparat, češ da je šlo le za šalo. Straža pa se je kljub temu pripravljala vlačiti čudnega šaljivca na policijo, ko mu je zdrknula iz žepa kljuka in plinov vijač, predmeta, koja je bil drugje vkradel.

— Aha! To je tudi šala, kaj? — vsliknila je straža in začela vlačiti uzmoviča na policijo. A junaški Piranež se je vrغل na tla in začel kar nasenkrat kazati, da bi bil pijan. A nič ni pomagalo, končal je slednjič vendar v luknji.

Poskus samomora. Včeraj, kmalu popoldne, je bila zdravniška postaja poklicana v pomoč težaku Jakobu Silič, 44 let staremu, stanujočemu v ul. Rigutti št. 4, ki je poskusil storiti konec svojemu življenju s tem, da si je bil z britvijo urezal v vrat in ročne člene. Zdravnik je konstatiral, da se je samomorilni kandidat le lahko ranil in ga je dal prenesti v bolnišnico.

Zginil ji je mož! Josipina Zalar, stanujoča v ul. delle Sette Fontane 39, je včeraj naznanila policiji, da se je njen mož Matevž Zalar iz Logatca, že od 20. t. m. oddaljil od doma, ne da bi se več vrnil, zapustivši ženo in dva otročiča v največji bedi.

Matevž Zalar je mož visoke postave, plavalas, temnih brk, nosi temnoplavo obleko in mehak klobuk z širokimi okrajci.

Smešnica. Marljiv kmet. Kmet, kateremu delo ni dišalo, delal je ravno toliko, kolikor je na vsak način moral. — Nekdo, ki je večkrat šel mimo njegove njive, mu je enkrat rekel: „No, oče, kako to da vi vedno brez dela stojite.“ — „Saj imate res prav“, je dejal kmet, „bom pa sedel.“

Koledar in vreme. — Danes: Oznanenje Marije Device. — Jutri: Emanuel muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 11° Cel. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Vreme stanovitno.

Naše gledališče.

Na mnogostransko željo občinstva se bo predstavljala v nedeljo Blumenthal-Kadelbürgova šaloigra „Pri belem konjičku“, ki se je igrala lani na našem odru z velikim uspehom.

Društvene vesti.

Tržaška podružnica S. P. D. naznanja slavn. občinstvu, da bo „Diviška vila“ na Vel. ponedeljek dne 20. aprila od 4. do 7. ure zvečer sijajno razavetljena. Vstopnina 1 K za osebo.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ vabi vse svoje ude na volilni shod, ki se bo vršil v nedeljo dne 29. t. m. točno ob 2. uri popoldne v društveni dvorani, v ulici Stadion št. 19, I.

Nar. delav. organizacija

Skupina državnih železničarjev priredi v petek zvečer ob 7½ uri shod v društvenih prostorih. Tovariši, udeležite se tega shoda množestevilno!

Ker se izredni občni zbor N. D. O. vrši prihodnjo nedeljo, vabi odbor N. D. O. tem potom vse predsednike in zaupnike vseh strokovnih skupin, da se gotovo udeležijo važne seje, ki bo jutri v četrtak zvečer ob 7 in pol uri v društvenih prostorih.

Darovi.

O priliki krsta novorojene Verice Santicin v Šk. dnju nabralo se je K 360 za moško podružnico sv. Cir. in Met. Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Iz Vrtojbe. Objubilna nam je bila in dobili smo jo v roke v nekem socijalno demokratskem listu — samohvalo našega dolnjevrtojbskega malega Mihca, ki je imela že vsa strankarska prepričanja. Hoteli smo molčati ker s takimi — možmi se ne izplačuje polemika. Moža bi spravili gotovo v največjo zadrego, ako bi ga pozvali, naj nam pobjliže označi: vzroke, bitstvo in končne namene socijalnega problema. Ni vredno torej polemizovati ž njim, ko je gotovo, da onega dopisa ni on sam spisal.

Ti ljudje se pa tudi od tedna do tedna ne spominjajo kar so vtisali. V prejšnjem tednu so trdili, da v priobji nihče ne prepeva laških pesmi. V tem minoletem tednu pa izjavljajo zopet, da tudi oni ne odobrujejo, da se v izključno slovenski občini prepevajo italijanske popevke!!

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poularés. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori) Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „fi due Mori“ Trst, veliki trg

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

Vekoslav Plesničar

zalagatelj c. kr. državnih uradnikov

naznanja slavnemu občinstvu, da ima SVOJO BOGATO ZALOŽENO

:: trgovino jestvin v ul. Giulia št. 29 ::

ima vedno sveže prave in neprekosljive JI. testenine (Pekatete)

Žveplenke družbe sv. Cir. in Met. ter vse druge predmete jestvinske stroke.

Posiljam po pošti od 5 kg naprej vseh vrst blaga po celey Avstro-Ogrski.

Agentursko podjetje z zalogo na debelo ulica Donizetti št. 5.

Zaloga vina

TRST, ulica Chiozza št. 17

ISTRSKI TERAN
za dom (ne manj od 5 litrov)

po 56 stotink liter.

Za krčmarje in gostilničarje po dogovor. cenah.

NB. Sprejemem pošiljke v tranzitu za celo monarhijo in v vsaki množini

SIMON PAVLINOVIC.

Velika izbora Pohištva

Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, slike z gela, stolice, popolne pohištvo za kuhinjo in tudi posamezni komadi.

Trst, via Chiozza 8

(Rudeče table)

VIT ORIO DOPLICHER

Najnižje cene.

Dr. ERNEST MENZEL

specijalist za otroške bolezni

prej azistent otroške bolnišnice dunaj. poliklinike

sprejema od 4.-5. pop.

:: TRST ::

Trg Sv. Caterina št. 2.

ZALOGA

Istrskega in dalmatinskega vina

zajamčeno pristnega

s prodajo na debelo in drobno

Bernardo di Chiara

TRST, ulica del Bachi št. 9

Za krčmarje in gostilničarje po dogovornih cenah.

Edini zavod za popraviljanje Pnevmatikov

Trst — ulica Conti št. 24 — rst

Podružnica tovarne usjatih in gumijevih antiderapantnih pnevmatikov

J. Garçonnet, 77 Rue de Paris, Clichy (Seine)

Izvršuje popraviljanje pnevmatikov z antiderapants iz gladkega gumija, notranje prevlake s tkanino, pnevmatičnih črev vsake tovarne, počenih, prerezanih ali na drug način pokvarjenih. — Popravlja se z redko preciznostjo ter se jamči za trajnost, kakor pri novih. Specijelno patentovano vulkaniziranje. — Poprave se izvršujejo v najkrajšem času.

Glasoviti Cement-Portland

Prve odlikovane dalmatinske tovarne

GILARDI & BETTIZA v Spljetu

Edina zaloga pri

Fratelli Zernitz & Co, Trst, ulica Stadion 22

Zaloga „Cemento-Romano“ (hidravlično apno)

V pekarni in sladčičarni

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfineše moko, čokolado, fina dezertna vina v buteljkih, raznovrstne bliskote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in krokanke. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asfalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznane kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plosti na asfaličnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem kamninu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolnsa olja, mast za stroje, mastila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagono, mast-vaselina za kože, mast za orekije, voščila za čevlje itd.

TOVARNA in pisarna v TRŽIČU (Montaleone) pri Trstu.

Kdaj so torej njihove trditve resne: ali tedaj, ko trdijo, da se ne prepeva, ali pa tedaj, ko obžalujejo, da se prepeva! Želeli bi bilo sveda, da bi bilo to poslednje resnično! Prepevajo li morda sodrugi v Ločniku in Moši slovenske pesmi, da bi dokazali s tem, da so — internacionalni?! Torej? Kar velja za italijanske sodrugi v Moši, b- bilo prav tudi za slovenske sodrugi v Vrtojbi!

Miha se hvali, da so ravno socialni demokrate nositelji miru v naših dveh občinah. Pač čudni so nazori, ki jih imajo ti ljudje o miru. Ali Miha Gorkič ne ve; koliko sovražstva so prinesli med našo mladino izvestni plesi na Čuklju?! Nesramno lažnjiva pa je trditev, da odbor društva „Napredek“ uči svoje člene, kaj prepevajo drugomisljenike! Mi imamo družih neoporečnih sredstev za borbo proti ljudem, ki pri treznosti in resnomislečnosti moških ne uživajo, prav nikakih simpatij! Sodruga Miha socialnodemokratsko gibanje tudi ne jemljemo pretragično, ker ni izključeno, da kje v mesecu juniju, ob času krompirja, postane — agrarec. Pika!

Slovenski igralci iz Ljubljane nastopijo v Gorici dne 4. aprila t. l. Dali bodo pet predstav.

Iz Sežane. V nedeljo ob 4. in pol uri popoldne se bo vrtil v tukajšnjem restavrantu Mahorčiča javen shod državnih uslužbencev. Na dnevnem redu bo posvetovanje o akciji za zboljšanje položaja teh uslužbencev. Na shod je povabljen tudi predsednik „Narodne delavske organizacije“ g. dr. Josip Mandić.

Vesti iz Istre.

O političnem položaju v Istri se je vršilo v ponedeljek v Kopru posvetovanje, ki so se ga udeležili člani vodstva italijanskega političnega društva za Istro, italijanski poslanci v deželni zboru istrskem, pa člani odbora „mladih“. Posvetovali so se — kakor javljajo italijanski listi — o reorganizaciji stranke, kakor sklenjeno že na zadnjem običnem zboru političnega društva in s tem v zvezi o čim izdatnejši organizaciji za prihodnje volitve v deželni zbor. Izvolili so poseben odbor, ki naj v najkrajšem času predloži svoje nasvete.

To zborovanje se je že vršilo v znamenju spremembe, ki je nastopila v deželi po vsprejetju volilne reforme. Dve okolnosti sta ki pričata o tem. Intrantni dr. Bennati, ki je predsednik političnega društva in ki je bil doslej spiritus movens za vse gibanje te stranke, ni izvoljen v gori omenjeni odbor, kar je toliko kakor da je rečeni odbor dobil tudi nalog, naj stavi predloge glede dopolnilnih ali pa splošnih volitev v vodstvo organizacije za slučaj, da se tako volitve pokažejo potrebne. Ta nalog, ki ga je dobil odbor, daja sklepati, da so gospodje pripravljeni, da se umakne še marsikateri nezadovoljevnost. In res: kolikor doznajemo, jih je v italijanskem taboru mnogo, ki se kar ne morejo sprijazniti s mislijo, da bodo Italijani morali odslej politično moč v deželi deliti s Slovenci in Hrvati. Umevno je to. Neprestano, leta in leta in od vseh strani se jih utrja v misli, da so Italijani predestinirani za izključno gospodstvo v deželi in da Slovani ne morejo nikdar postati političnim faktorjem v deželi, s katerim bi trebalo računati. In zaslepljenim od megalomanije jim sedaj kar ne gre v glavo, kako je moglo priti, da bo odslej drugače in se čutijo ozlovoljene, užaljene. Predčerašnje posvetovanje v Kopru je že prineslo prve znake, da se pripravljajo neko ločenje duhov. Seveda ne smejo biti Hrvati in Slovenci tako nepredvidni, da bi se udajali nadi, da bodo imeli kako posebno narodno korist od tega ločenja. Italijani (stanje) eni in drugi. Mi se ne smemo ničesar nadejati od takega vrvenja v laškem taboru, vsemu pa od istnega primerno organiziranega smotranejšega dela.

Iz Lovrane. Dunajski župan dr. Lueger se vrne na Dunaj prihodnji torek.

Tuji v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 18. marca 1908 je obiskalo Opatijo 15.124 tujcev. Od 16. do 18. marca 1908 je na novo došlo 638 gostov. Dne 18. marca 1908 je bilo v Opatiji 4266 oseb.

Vesti iz Štajerske.

V Novi gori poleg Slov. Bistrice so pri kopanju studenca v globočini 3 metrov našli plast azbesta, pomešanega z rjavim premogom. Preiskovalo se bo, je-li tam več rjavega premoga ali ne.

Vesti iz Koroške.

Starinsko društvo na Koroškem prične izkopavati zemljo na mestu, kjer je stalo rimsko mesto Virunum. Z delom so že enkrat pričeli ter našli denar, kipe, in več drugih stvari.

MALI OGLASI.

Bogata izbira oblek za moške in dečke od gl. 5.— naprej „Al buon mercato“, ulica Carducci ex Torrente 31. Prodaja se tudi na obroke. 1349

Prodajo se na tedenske ali mesečne obroke obleke in površine za moške. Ulica Caserma 12, I. nad.

Josip Gregorič razpisa tem potom slav-občinstvu, da je preselil svojo prodajalnico iz ulice Barriera št. 4 v ulico Olmo št. 1. Pri tej priliki priporoča tudi svojo podružnico v ulici Giulia št. 7. V nadi, da ga bode slavno občinstvo počaščalo se v naprej toplo zahvaljuje. 73

Išče se takoj stanovanje v predmestju z 2-3 sobami, vrtom ali teraso. Ponudbe na upravnishstvo Edinosti.

Kupim stare moške obleke, oficirske uniforme, srebrne in zlate pasce (borte), po najvišjih cenah. Ostanem tukaj tri dni. Dopisnica zadostuje. WILH. HAUT, poste restante, Trst 1. 427

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tvrška manufakturne blaga

Z. Freiseiss

Trst, ulica delle Poste šte. 5

razpisa slav. občinstvu in cenj. odjemalcem, da so došle

pomladno sezono in za poletje vse vrste volnenega in platnenega blaga, kakor tudi zefir, batist, perkal, satin itd., katere se prodaja po jako zmernih cenah ker se dobiva blago direktno od tovarn. — **Bogata izbira vsakovrstnega perila in tkanin.**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svetovni Panorama

(BEROLINSKA FILIJALKA)

TRST, ulica Stadion 2

(vis-à-vis Kavarne Chiozza)

Do 28. marca 1908

50 krasnih razgledov 50

.. LJUBLJANE ..

iz leta 1908

in romantične okolice iste

Pogledi na mesto Kamnik; Kočanje in Postojna, vas Bled, Kranjsko goro, kakor tudi Emsko jezero, Bohinj, Savo, Savico z interesantnimi slapji itd. itd.

Interesantna in krasna nova razstava. Vstopnina: 40 stotink; otroci 20 stotink; vojak do narednika 20 stotink.

Giuseppe d'Andrea

Teracerarski mojster

Trst - San Giacomo in Monte 6

Prvo podjetje za navadna in fina teracerarska dela

obstoječe od leta 1852.

Sprejme se tudi popraviljanja.

Spajalnice v M. rotilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jakob

OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

PODRUŽNICA V TRSTU

Telefon 1995

PIAZZA DEL PONTEROSSO 3

Uradne ure 8-3

Ista je ustanovila v najnovejšem času posebni oddelek za

vadije in kavcije

kateri polaga vadije in kavcije za zgradbe, nabave, dražbe in kupovanje gozdov; nadalje preskrbi postavno jamstvo za posojila na špirit, pivo, sladkor, mineralna olja, kakor tudi za kredite na sol, tovore in carino.

Razun tega se peča tudi z nabavo vsakovrstnih kavcij kakor: za skladišča, kupovanja, zakupe, prodajo tobaka, loterije, službe in ženitbe; istotako izmenja vže položene kavcije tako, da so v istih naložene svote zopet na prosto razpolago.

Mi polagamo vadije in kavcije v lastnih

4% sirotilnsko varnih bančnih zadolžnicah

neposredno na mesto pologa; ter prihranimo na ta način klientu ne samo trud, ki ga provzročijo taka polaganja in manipulacije, temveč tudi risiko za eventualno izgubo na kurzu.

Najugodnejši pogoji!

Vse druge informacije daje rade volje

RAVNATELJSTVO.

Zlata kolajna. isoko odlikovanje na mednarodni razstavi v Milanu leta 1906

SIRUP PAGLIANO

PROFESORJA ERNESTO PAGLIANO.

Naše pravo je nepreklicno priznано od vikoke oblasti.

Tekočina — prah — svalki (kroglice) Prodaja se v vseh glavnih lekarnah. (Za Avstro-Ogrsko M. LANG — TRST)

Neapelj NB. Pazite na ponarejanje. — Zahtevajte našo tovarniško znamko (modro, rdeče, zlato). Nimamo podružnice. Naslovijati Prof. ERNESTO PAGLIANO — Calata San Marco 4

Neapelj

Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu, da sem prevzel društveno krmo v sv. Križu pri Trstu, v kateri se toči vino iz najboljših kleti. Kuhinja izvrstna. Cene zmernne. Za obilen obisk se toplo priporoča Ivan K. šuta, voditelj. 430

Koncipijenta

sprejme takoj pisarna

Dr. Abrama in Dr. Rybářa v Trstu

Kompetenti s substitucijsko pravico imajo prednost.

Prodajalnica specijaliteta
Trst, Acquadotto 3

zelene table

Napoljska zmes Pasta di Napoli

garantirana po 82 in 36 krajcev

Najbolje olje, najkakovostnejša stolijska omaka, paradizkega jabotka po 44 krajcev skatljica.

Črevljarnica 000 Črevljarnica

Rafaelo Caris

TRST, ulica delle Mura št. 7

Izdeluje vsakovrstne črevlje po američanskih ali francoskih oblikah ter izvršuje vsako popravo v 24-ih urah.

CENE ZMERNE.

Zaloga in prodaja originalne angloške oromo za črevlje.

FRAN SKOK tapetar elast. pohištva, žimnic itd.

Izvršuje popraviljanja po zmernih cenah.

Trst, ul. Giovanni Boccaccio 4

polunadstropje.

Eduvard Sauli

odlikovani klepar

Trst, ulica Pozzacchera št. 2

NOVA SPECIJALITETA:

kovinaste črke.

V novem skladišču pohištva

Romeo Savio

Trst, ulica Giuseppe Parini št. 1

je na izbero

pohištvo vsake vrste,

popolne sobe, slike in zrcala

po najzmernejših cenah.

Gostilna

v Narodnem Domu v Celju odda

se s 1. junijem pod ugodnimi pogoji

.. v najem ..

Natančnejši pogoji se izvejo pri Posojilnici v Celju, katera sprejema tudi

ponudbe do 10. aprila 1908.

Ivanka Doreghini

TRST — ulica Madonnina šte. 8

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik,

zrcal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

Proda se obešala, postelje, opra-

vo za spalno sobo naj-

finejšega dela, kuhinjsko opremo „Seces-

sion“, mozaično umetniško mizico, vred-

no 1200 K. — Izvršuje naročbe vsake

vrste. Mizar, Trst, ulica Cereria št. 2.

TOVARNA ZRCAL

ATTILIO PIZZORNO

TRST, ulica Giuseppe Parini šte. 9 — vogal

ulice Giorgio Vasari. — Telef. 687.

Ogledala navadna in oglašena. — Posrebenje starih zrcal. — Skladišče krist. ob., navadnega in delanega stekla. — Zaloga navadnih in oglašanih šip za košice. Oglašeni kristali, vezani z medjo. — Zrcala z ure. Šipe z vsakovrstnimi risbami. — Apaniranje šip.

STARA MIRODILNICA

Fed. F. Huber Succ.

TRST, ul. Barriera vecchia šte. 26.

BOGATA ZALOGA

barv, povlak, čopičev, pramenij, kemičnih izdelkov, miner. vod, parfimov, zamah, železne žlice, elastike za oeplesenje, mila in STEKLENIH ŠIP

ANTON JOGAN, mizar

Sprejme vsakovrstna naročila in popraviljanja.

Ima vedno pripravljeno pohištvo za spalne in jedilne sobe ter kuhinje.

TRST — ulica Farneto 45.

Skladišče pohištva

VITTORIO VOSILLA

preseljeno iz Lipskega trga 7 v

ulico Sanità št. 8 vogal ul. Porporella

nasproti kavarne Fedel Triestino

je bogato založeno z novim nepre-

koaljivim solidnim in eleg. pohištvom

CENE ZMERNE.

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerno. Počkaj & Aögl. **Hotel Balkan**